

***D-FEST: trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata,
Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 16. i 17. svibnja 2024.***

Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata, poznatiji kao D-fest, održan je 16. i 17. svibnja 2024. godine u Zagrebu, u Croatriumu (dvorana Judita) u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Festival je okupio stručnjake iz područja digitalizacije, tehnologije i kulture. Festival predstavlja najnovija postignuća u digitalizaciji kulturne baštine i promiče važnost očuvanja kulturnih sadržaja putem suvremenih tehnologija.

Festival je započeo prijavom sudionika i pozdravnim govorima, nakon čega su uslijedila predavanja. U uvodnom su bloku predavanja donijela uvid u kontekstualizaciju područja digitalizacije kulturne baštine unutar Programa politike za digitalno desetljeće do 2030. godine. Svoja su predavanja izložili Anuška Deranja Crnokić temom »Upravljanje i digitalizacija kulturne baštine«, Jelena Rubić »Digitalizacija kulturne baštine u okviru nacionalnih i europskih politika« te Ivan Penava »Put u digitalno desetljeće«. Kasnija su izlaganja donijela uvid u iskustva upravljanja i digitalizacije kulturne baštine stečena tijekom provedbe projekta e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine. O usavršavanju stručnjaka u kulturi za primjenu novih digitalnih tehnologija govorila je Vlatka Lemić i Ivana Čurik na temu »BoostDigiCulture projekt: Usavršavanje stručnjaka u kulturi i baštini u području digitalne pismenosti i vještina« te Jelena Bogdanović, Dragica Krstić i Patricia Turković koje su predstavile izlaganje o temi »Izazovi i etički aspekti primjene novih digitalnih tehnologija u procesima zaštite i očuvanja kulturne baštine«. O očuvanju i dostupnosti kulturnih dobara te implementaciji digitalnih tehnologija u radu knjižnica govorile su Vikica Semenski i Andrea Šušnjar, čije je izlaganje imalo naslov »Sudjelovanje knjižnica grada Zagreba u projektu e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine«, a o tehničkim, administrativnim i sadržajnim problemima te budućim planovima za unapređenje portala eKultura izlaganje su pripremile Josipa Maras Kraljević i Marija Zmajlović naslova »Portal eKultura i Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata – problemi i perspektiva«. Tanja Ladišić i Vedran Šerbu predstavili su temu »Zbirka razglednica Marije i Krunoslava Leka – arhivistička obrada i digitalizacija«, njihovo se predavanje odnosilo na arhivističku obradu i digitalizaciju zbirke razglednica Marije i Krunoslava Leka, a prisutnima su približili arhivističku obradu i izazove digitalizacije te važnost očuvanja takvoga oblika kulturne baštine.

Sljedeći dan skupa započeo je obilaskom Nacionalne i sveučilišne knjižnice, nakon čega su uslijedila predavanja koja su sudionicima pružila priliku za upoznavanjem s najnovijim trendovima i praksama u vrednovanju digitalnih sadržaja i zbirke u različitim kulturnim institucijama te im omogućila razmjenu iskustava i znanja među stručnjacima iz knjižničnog i muzejskog sektora. Nicole McNeilly podijelila je iskustva naučena iz vrednovanja proizvoda i usluga Europeane. Njezino predavanje »Evaluation is a mindset: lessons learned from the evaluation of Europeana's products and services« obuhvatilo je različite pristupe i metodologije evaluacije te kako evaluacija može postati dio rada unutar digitalnih kulturnih projekata, a Matilda Justinić predstavila je pristupe i izazove vrednovanja

digitalnih zbirki unutar knjižničnog sustava Hrvatske referatom »Vrednovanje digitalnih zbirki u knjižničnom sustavu Republike Hrvatske«.

Za sudionike skupa organizirane su dvije paralelne radionice koje se bave važnim temama u području digitalizacije i upravljanja digitalnim zbirkama. Sudionici su mogli odabrati radionicu prema svojim interesima i potrebama u području digitalizacije kulturne baštine. Radionicu »Evaluation from theory to practice: a practical journey from outputs to outcomes and actionable results« vodila je Nicole McNeilly, a radionicu »Označivanje statusa autorskog prava u digitalnim zbirkama baštinskih ustanova« Renata Petrušić i Annemari Štimac.

Nakon stanke uslijedila su naredna predavanja. Radovan Vrana govorio je o temi »Digitalne knjižnice i umjetna inteligencija u obrazovanju«, Dina Mašina Delija i Marko Tot predstavili su projekt digitalizacije časopisa Forum, jednu od važnih kulturnih i znanstvenih periodika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti referatom »Digitalizacija časopisa Forum«. O tehničkim aspektima izrade portala vodenih znakova Hrvatskoga državnog arhiva i njegovoj važnosti za povijesna istraživanja govorile su Suzana Njegač i Suzana Grubešić u referatu »Portal vodenih znakova Hrvatskog državnog arhiva«. Dobrila Zvonarek i Sofija Klarin Zadravec predstavile su projekt »Vremeplov riječi«, koji ima za cilj očuvanje i promicanje književne baštine za buduće generacije.

U ovom su prikazu navedena samo neka izlaganja, a cjelovit popis sudionika s temama izlaganja održanih na D-festu dostupna su na mrežnim stranicama D-festa. D-fest još je jednom potvrdio svoju važnost kao središnje mjesto za promicanje digitalizacije kulturne baštine u Hrvatskoj. Raznovrsnim i inspirativnim programom festival je ukazao na neophodnost suradnje između stručnjaka iz različitih područja kako bi se osiguralo dugoročno očuvanje naše bogate kulturne baštine u digitalnom obliku.

Anamarija Kurelić i Jakov Kmet